

Waarde(n)vol Zwolle

ALGEMENE BESCHOUWINGEN BIJ DE PERSPECTIEFNOTA 2022-2025

JUNI 2021

ChristenUniefractie Zwolle

Ruben van de Belt

Wietse de Boer

Jolien Elshof

Reinier Mulder

Jacob Raap

Gerdien Rots

Ruth Stoorvogel

Een crisis stelt je voor keuzes

“Never waste a good crisis” is een bekende uitspraak van Winston Churchill bij de oprichting van de Verenigde Naties. Door de crisis van de Tweede Wereldoorlog ontstond er in de wereld urgentie om te gaan samenwerken. Die internationale samenwerking in VN-verband zorgde vervolgens voor een lange periode van vrede en veiligheid in de wereld.

Het woord ‘crisis’ is afkomstig uit het Grieks en betekent letterlijk een tweesprong in de weg. Eén afslag leidt naar een verbetering en de andere afslag leidt naar een verslechtering. Ook het Chinese karakter voor crisis bestaat uit twee delen: het linker deel betekent gevaar en het rechter deel staat voor kansen. Een crisis stelt je voor keuzes.

Kiezen op basis van je waarden

Wij maken met elkaar een coronacrisis mee die ons voor keuzes stelt. Koersen we af op verslechtingen of op verbeteringen? Hoe bepaal je wat een verbetering is? Dat hangt af van je waarden. Wat is echt waardevol voor jou, voor ons, voor de stad?

Zwolle: een waarde(n)volle stad

Dit college kiest ervoor om Zwolle te positioneren als een waarde(n)volle stad. Het college appelleert aan de waardengemeenschap die Zwolle is. Van daaruit maakt het college strategische keuzes voor de toekomst. Kort samengevat:

- Zwolle kiest voor de waarde duurzaamheid: we zetten vol in op klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en natuurherstel.
- Zwolle kiest voor de waarde inclusiviteit: ieder mens telt, we investeren in brede welvaart en in een stevige sociale basis.
- Zwolle kiest voor de waarde kwaliteit: een zorgvuldig uitgedachte groeistrategie waarin de menselijke maat voorop staat.
- Zwolle kiest voor de waarde samen: de gemeente werkt samen met inwoners, is een partner voor organisaties en is een dienstbare kartrekker in de regio.

Daarmee zegt het college eigenlijk ook wat Zwolle niet is:

- We zijn geen stad van koele anonimiteit, maar van warme onderlinge betrokkenheid.
- We zijn geen stad van platte economie, maar van lang-houdbaar investeren.
- We zijn geen stad van ‘na ons de zondvloed’, maar van toekomstbestendig en verantwoord omgaan met de natuur en de rijke cultuurhistorie.
- We zijn geen stad van ‘ieder voor zich’, maar van samenwerken en elkaar iets gunnen.

CU Zwolle blij met waarden-gedreven stadsbestuur

CU Zwolle herkent zich in deze keuzes. We zijn blij dat ons college volop inzet op de lange lijnen. De ontwikkeling van onze stad wordt niet geremd door politieke eigenbelangen. Maar telkens zijn we in Zwolle – ook in de gemeenteraad – in staat om te kiezen voor wat de stad nodig heeft. Dat is een groot goed, daar zijn we ontzettend blij mee!

Daar horen natuurlijk financiële keuzen bij. Maar het begint niet met financiën. Het begint met idealen op basis van wat we waardevol vinden. Daarom staan we achter de manier waarop het college nu een strategische perspectiefnota voorlegt, waarbij de financiële doorvertaling pas bij de begroting aan bod komt.

Ook steunen we vol overtuiging de opstart van de strategische investeringsagenda, met de daarbij geformuleerde uitgangspunten.

De insteek van waardevolle stad spreekt ons enorm aan. Daarom nemen we het als vertrekpunt voor onze beschouwingen over de keuzes in de perspectiefnota.

Schaalgrootte en de waarde van herkenbaarheid

Eén van de belangrijkste uitdagingen voor Zwolle is de groei van de stad. De huizenmarkt is oververhit. Er zijn meer woningen nodig. Daarom werkt het college aan tal van bouwplannen, zodat er jaarlijks 1.000 woningen bij komen. Meer huizen, betekent meer inwoners, betekent meer fietsen, meer auto's, meer uitgaan, meer winkelen en ga zo maar door. Het risico van snelle groei is vervreemding of onherkenbaarheid. Snelle groei kan leiden tot een schaalgrootte waardoor mensen de plekken in de stad waaraan ze gehecht zijn, niet meer herkennen. Dat moeten we voorkomen. Daarom wil CU Zwolle de waarde van herkenbaarheid centraal stellen. We kiezen voor een kwalitatieve groei, waarbij we bewust investeren in leefbaarheid en de menselijke maat. We willen bezielde wijken, waar mensen zich aan verbinden en zich voor inzetten. Wijken waar je kunt opgroeien én oud kunt worden. Concreet betekent dit dat we buurten met een eigen herkenbare identiteit bouwen, met voldoende ruimte voor leuke ontmoetingsplekken en voor buitengeluk. Een buurt-ontmoetingsplek rondom bijvoorbeeld een speeltuin, een gezamenlijke picknicktafel of een openbare barbecueplek. Zo is bij boerderij De Huppe onlangs een 'buurtbank' geopend. Zoiets gunnen we veel meer buurten en daarom doen we de oproep aan het college om met een publiciteitscampagne meer bekendheid te geven aan de mogelijkheid voor buurten om hun eigen ontmoetingsplek te creëren.

Communities en de waarde van gemeenschap

Zwolle staat bekend om de vele vrijwilligers. Vanuit een grote betrokkenheid zetten Zwollenaren zich vrijwillig in voor elkaar of voor hun leefomgeving. Dat is geweldig. Want op die manier bouwen we samen aan prettige leefgemeenschappen, communities. Er liggen diepe historische wortels (bijvoorbeeld in de Moderne Devotie) waaruit die

gemeenschapszin is ontstaan. Maar we mogen er niet klakkeloos van uitgaan dat dit vanzelf altijd wel blijft bestaan. Het vraagt om aandacht en erkenning. De gemeente moet oog hebben voor alles wat door vrijwilligers gedaan wordt. Dat kan door het vrijwilligerswerk te faciliteren, onder andere met een goede infrastructuur van vrijwilligersorganisaties. Ook is het nodig om te erkennen dat de informele zorg die mensen elkaar bieden, vaak van groot belang is om de formele zorg te kunnen bereiken en te ondersteunen. Steeds vaker zien we nieuwe netwerken ontstaan van vrijwilligers in bijvoorbeeld een duurzaamheidsproject, zoals het Wij-bedrijf in Dieze, waarbij mensen elkaar ook zorg en ondersteuning bieden.

In het bijzonder vragen we dit jaar aandacht voor al onze mantelzorgers. De coronatijd heeft ons allemaal voor uitdagingen geplaatst, maar het is goed om aan sommige groepen expliciet aandacht te besteden. Veel mantelzorgers zijn afgelopen jaar tot het uiterste gegaan, waarin veel zorg en ook respijtzorg (hulp om de mantelzorger te ontzorgen) wegviel. Wat CU Zwolle betreft verdienen onze Zwolse mantelzorgers een groot compliment en compensatie. We hebben daarvoor uit andere steden het idee opgedaan van een scheurkalender, die we graag ter inspiratie overhandigen.

Brede welvaart en de waarde van samenhang

In onze maatschappij zijn in de afgelopen decennia steeds meer specialismen en expertises opgebouwd, die onderling nauwelijks met elkaar in verband staan. De lat is daarbij steeds hoger komen te liggen. We moeten voldoen aan allerlei hoge standaarden. Maar steeds meer mensen kunnen niet meekomen of haken af, waardoor de ongelijkheid toeneemt. Als gewone burger mis je soms het nuchtere verstand en de logische samenhang. Wat CU Zwolle betreft is niet 'perfectie' het streefdoel, maar willen we gaan voor 'het goede leven'. Bij het goede leven gaat het om samenhang. Een vraagstuk staat nooit op zichzelf, maar hangt samen met de context. Steeds meer willen we kijken door de bril van samenhang. Het sociale en fysieke domein grijpen steeds meer in elkaar. Dat past bij het wezen van Zwolle. Als we werken aan een gezonde leefstijl hebben we het niet alleen over sport, maar ook over welzijn, de inrichting van de fysieke leefomgeving, groen en mobiliteit. Concreet betekent dit dat we bijvoorbeeld skatende jongeren serieus nemen in hun wens om het skatepark in het Wezenlandenpark te moderniseren.

Als we werken aan het verminderen van armoede hebben we het niet alleen over inkomen, maar ook over toegang tot netwerken, werken, wonen en onderwijs. Hoe meer wij in staat zijn om de waarde van samenhang centraal te stellen, hoe beter we werken aan brede welvaart voor iedereen. Het vraagt om meer professionele afwegingsruimte en maatwerk. Het vraagt om het lef om waar nodig de hardheidsclausule te gebruiken. Het vraagt tegelijkertijd ook om het vereenvoudigen van regels en het wegnemen van schotten. Zo wachten wij nog steeds op de versimpeling van ons armoedebeleid en we vragen het college wanneer dat besproken kan worden in de raad.

De overheid en de waarde van ontvankelijkheid

In ons leven van alledag genereren we ontzettend veel digitale data, denk aan alles wat we op social media plaatsen, maar ook aan alle digitale formulieren die we invullen. Ook de overheid maakt in toenemende mate gebruik van data. Met algoritmen probeert de overheid die data te interpreteren. Het voordeel daarvan is dat de overheid het beleid sneller en preciezer kan inrichten. Maar er kleven ook nadelen aan. Als de overheid alleen oog heeft voor data en niet meer sensitief is voor de unieke menselijke situatie die erachter schuilgaat. Landelijk hebben we dat gezien bij de kinderopvangtoeslag-affaire. Maar ook lokaal komen mensen in de knel doordat de gemeente onvoldoende sensitief is. Te vaak gaat de gemeente uit van zelfredzaamheid, waardoor iemand in armoede bijvoorbeeld lang niet altijd gewezen wordt op regelingen waarvan hij gebruik kan maken. Daarom pleit CU Zwolle voor een ontvankelijke, een responsieve en sensitieve overheid. Ook pleiten we voor een lerende cultuur bij de gemeente. En we willen meer ruimte voor participatie. Daarvoor is geduld nodig. De tijd nemen voor veranderingen. Aan de voorkant het gesprek met inwoners en de gemeenteraad aangaan.

Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat we het Versimpelteam structureel willen maken. Dit team draagt bij aan betere dienstverlening van de overheid aan inwoners. Maar we willen ook dat de gemeente leert van ervaringen. Te vaak spreken wij inwoners die een teleurstellende ervaring hebben met de gemeente, doordat ze simpelweg niet worden teruggebeld of van het kastje naar de muur zijn gestuurd. Dat vinden we onacceptabel en daarom willen we dat het college met een concreet plan komt dat invulling geeft aan de zinnen in de perspectiefnota waarin staat: We gaan kijken wat we hierin extra kunnen doen. Bijvoorbeeld hoe we kunnen leren van ervaringen of meer aandacht voor klachtenafhandeling en bejegening.

Inwoners en de waarde van vrijheid

Eén van de eerste resultaten van de na de Tweede Wereldoorlog opgerichte Verenigde Naties is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948). In deze verklaring zijn onze fundamentele vrijheden geformuleerd. De verklaring onderstreept veel van de zaken die wij in Nederland ook per grondwet hebben vastgelegd. De huidige grondwet is geschreven door onze 'eigen' Zwollenaar Thorbecke. Hij borgde onze vrijheden in een grondwet die de basis werd voor onze rechtsstaat. Het recht op gelijke behandeling, het recht op vrije meningsuiting, onze vrijheid van vreedzame vereniging en vergadering, onze lichamelijke integriteit, het zijn allemaal vrijheden waarover sinds de Verlichting veel is nagedacht. Het heeft ons gebracht tot de open cultuur waarin we met zoveel verschillende mensen leven.

Het lijkt erop dat deze open cultuur van vrijheden in toenemende mate onder druk komt te staan. Terwijl discussies snel polariseren, ervaren veel mensen steeds minder tolerantie en respect voor hun eigen standpunt. De meerderheid is geneigd om zich steeds minder gelegen te laten liggen aan de bescherming van minderheden. Maar democratie is niet de wet van de meerderheid, maar de bescherming van de minderheid! De coronacrisis laat ons zien hoe snel de meerderheid went aan ideeën die tot voor kort nog ondenkbaar waren. Ook zien we een vorm van intolerantie tegenover mensen die daar hun vraagtekens bij zetten.

Een moskee die zonder overleg met omwonenden de azan laat klinken, maakt zichtbaar dat het in vrijheid samenleven vraagt om met elkaar rekening te houden als de vrijheid van de één botst met die van de ander. Als CU-team zouden wij graag zien dat Zwolle als stad van Joan Derk van der Capellen tot den Pol en van Thorbecke een inspiratie-plek wordt in Nederland voor duurzame vrijheid, respect en tolerantie. Zwolle kan de voedingsbodem zijn voor de heropleving van democratische waarden en fundamentele vrijheden. Hoe gaaf zou het zijn als de gemeente samen met onze culturele, religieuze, humanistische organisaties en het onderwijs hiervan een project maakt. Volgend jaar is het precies 150 jaar geleden dat Johan Rudolph Thorbecke overleed. We vragen het college welke mogelijkheden zij ziet voor een Zwolse revival van zijn gedachtegoed.

Afrondend

25 juli is het precies 550 jaar geleden dat een andere inspirerende Zwollenaar overleed. Aan het einde van de Middeleeuwen schreef Thomas á Kempis het boek De navolging van Christus, dat wereldwijd veel gelezen wordt. In dit boek vind je geen kerkelijke leerstellingen en dogma's, maar aanmoedigingen om je op de tweesprong van de crisissen in je leven te oriënteren op dat wat het meest waardevol is in jouw leven. Waar anders had dit boek geschreven kunnen worden dan in ons waardevolle Zwolle!